

Biraz Hint Biraz İsviçreli Biraz Fransız Bir Osmanlı Hanım Sultanı Ata

– Sami Biber · 03 Mart 2019

BİRAZ HİNT, BİRAZ İSİVÇRELİ, BİRAZ FRANSIZ BİR OSMANLI HANIM SULTANI - ATATÜRK, MİLLİ MÜCADELE VE CUMHURİYET - 7. BÖLÜM -

İngiliz İstihbarat Subayı John Godolphine Bennet, gözlerine inanamıyordu.

-Of of offff. İsimlere bak ! Miralay(Albay) Refet (Refet Bele), Miralay Kazım (Kazım Dirik), Miralay Tabip Tâli Bey (Tâli Öngören), Kaymakam(Yarbay) Arif Bey (İzmir Suikastı davası sebebiyle 1926 da idam edildiği için bir soyadı olamadı.), Binbaşı Hüsrev Bey (Hüsrev Gerede), Binbaşı Kemal Bey (Kemal Doğan), Tabip Binbaşı Refik Bey (Refik Saydam),Yüzbaşı Cevat Abbas (Gürer), Yüzbaşı Mümtaz (Tünay), Yüzbaşı İsmail Hakkı (Ede), Yüzbaşı Ali Şevket (Öndersev), Yüzbaşı Mustafa Vasfi (Süsoy), Mülazım-ı Sâni (Üsteğmen) Hayati,Mülazım-ı Sâni Arif Hikmet (Gerçekçi), Mülazım-ı Sâni Abdullah (Kunt), Mülazım (Teğmen) Muzaffer Kılıç ve bir sürü erat...Mustafa Kemal, bunlarla mı gidiyor Samsun'a?

Karşısındaki istihbarat elemanı kısaca "Evet " Dedi.

Bennet hayretler içindeydi.

- Bu kadar komutan Samsun'a bizim isteklerimizi yerine getirmek için mi gidiyor yani?

-Efendim !Yaptığımız tüm araştırmalar ve edindiğimiz istihbarata göre evet öyle... Samsun ve çevresinde Türklerin ellerinden silahları almak, aptalca bir direnişin önüne geçmek için gidiyorlar.

-Bu kadar çok subayla?

-Evet efendim. Bu kadar çok subayla... Biz de siz gibi sorduk: " Bu kadar çok subayla mı?" Diye. Verdikleri cevap aynen şuydu: " Türk milleti üniformalıları sivillerden daha fazla dinler ve hatta biraz da korkarlar. Karşılarında bu kadar çok subayı görünce bize inanacaklar ve silahlarını teslim edecekler. "

-Ya tersi olur da bu adamlar bölge halkını teşkilatlandırırrsa?

-Bu durumda biz de Mondros Ateşkes Antlaşmasının yedinci maddesine dayanarak oraları işgal ederiz.

-Saçmalık ! Önce adamların silahlanmalarına ve teşkilatlanmalarına göz yumacağız, hatta bizzat kendi ellerimizle göndereceğiz bu subayları, sonra onlarla savaşaacağız.

-Efendim ! Kendi ellerimizle kısmını anlayamadım.

-Anlaşılmayacak ne var? Bu Mustafa Kemal ve ekibi hangi yolla gidecek Samsun'a?

-Deniz yoluyla efendim.

-Binecekleri gemi ya da vapurun Karadeniz'e açılabilmesi için vizeyi kimden alacaklar?

-Bizden elbette.

-Yani doğrudan doğruya General Milne'den. O şimdi burada olmadığına göre de benden...Yani bir yerde onları gönderecek olan benim.

-Efendim ! Siz hiç merak etmeyin. Binecekleri gemiyi didik didik arayacağız. Tek silah taşıyamazlar.

Yüzbaşı Bennet acı acı gülümsedi.

-Anlamıyorsunuz değil mi? Adamlar silah değil beyin götürüyorlar; beyinn.

-Ama efendim, bu durumda o vizeyi vermezsek Padişah bize " Hem Karadeniz Bölgesindeki olayları önleyin diyorsunuz hem de oraya göndereceğimiz heyete mani oluyorsunuz. " Demez mi?

-Tek sıkıntı o zaten. Adamları çok iyi incelediniz değil mi? İçlerinde İttihatçı yok ?

-Evet efendim ! İçlerinde İttihatçı yok. Eskiden İttihatçı olanlar da çoktan ayrılmış o gruptan. Haaa çok önemli bir şey daha var:

-Ne?

-Aldığımız haberlere göre Enver(Enver Paşa), Saraya bir mektup yazarak Mustafa Kemal'in kesinlikle Samsun'a gönderilmemesini istemiş.

-Hayret ! O herif Almanya'ya kaçmamış mıydı?

-Kaçmasına kaçmıştı ama herif ne de olsa sarayın damadı. Yine de etkili olabilir.

-Hımmmm. Enver, Mustafa Kemal'in Samsun'a gitmesine engel olmaya kalkmışsa bu durumda biz hiç tereddüt etmeden onu Samsun'a yollamalıyız. Saray'dan vize isteği ile ilgili yazı geldiği anda hemen imzayı basıp göndermek lazım Mustafa Kemal'i. Umarım en başta belirttiğim endişelerimin hepsi boş olur.

-Hiç merak etmeyin efendim.(*)

Padişah Vahdettin'in talimatı, Damat Ferit Paşa'nın bizzat dikte ettirmesiyle Mustafa Kemal'in Samsun'daki görevi ve yetkileri açık açık yazıldı. Buna göre

1. Bölgede iç güvenliğin sağlanması,düzenli hale getirilmesi ve bu düzensizliğin çıkış sebeplerinin tespit edilmesi.
- 2- Bölgede dağınık bir halde varlığından söz edilen silah ve cephanenin bir an önce toplattırılarak uygun depolara konması ve korunması.
- 3- Çeşitli yerlerde bir takım sivil teşekküllerin varlığı ve bu teşekküllere yönelik ileri sürülen, asker topladığı, ordunun el altından bu teşekkülleri koruduğu şeklindeki iddiaların araştırılması ve eğer doğrun ise yasaklanması ve bu teşekküllerin ortadan kaldırılması.

Bu görevlerle Samsun'a gönderilecek olan Mustafa Kemal'e askeri ve sivil tüm makamlara emir verebilme yetkisi de veriliyordu.

Artık sıra bu emir ve yetkilerin Mustafa Kemal'e bizzat verilmesindeydi.

6 Mayıs 1919 da Mustafa Kemal'in yetki ve görev alanı ile ilgili yönerge kendisine Şakir Paşa tarafından verilmiş,ayrıca tüm kolordulara, sivil yöneticilere bildirilmişti. Şimdi kala kala sadece İngiliz vizesi kalmıştı. Onu aldığı takdirde Mustafa Kemal ve arkadaşlarının Samsun'a gitmesi için hiç bir engel kalmayacaktı.

Her şey adeta bir altın tepsi içinde ve çok da beklemediği bir şekilde sunulmaktaydı Mustafa Kemal'e...

15 Mayıs 1919 da İstanbul'a adeta bir bomba düştü. Henüz hiç bir gazete yazmadığı halde

İzmir'in Yunanlılar tarafından işgal edildiği haberi aynı gün önce sarayda bomba etkisi yarattı daha sonra da sarayın "Aman halka duyurulmasın." Israrına rağmen çok kısa bir zamanda herkes tarafından duyuldu. Zaten saray duyurmasa bile işgal kuvvetleri çoktan uçurmuştu haberi. İstanbul'da yaşayan Rumların büyük bir bölümü bayram kutlamalarına başlamıştı bile.

Mustafa Kemal artık İstanbul'da duramazdı. Bir an önce yola çıkmalıydı.

16 Mayıs 1919 da İngiliz vizesi işi de halledildikten sonra sıra artık vedalaşma faslına gelmişti.

O gün Padişah Vahdettin Cuma namazı için Yıldız Camiine gitmişti. Cuma namazından sonra Mustafa Kemal huzura çıktı.

Padişah ile buluştuğu odada kendisinden başka Damat Ferit ve Padişah baş yaveri Avni Paşa bulunuyordu.

Padişahın işaretleriyle Mustafa Kemal de oturdu. Adeta diz dizeydiler.

Dışarıda işgalcilerin gemileri saraya adeta " Biz buradayız! Sakın ola bir yanlış adım atmayasınız. " Der gibi namlularını saraya çevirmişken Padişah Vahdettin'in bir eli masa üzerinde bulunan bir kitapta, diğer eli çenesine dayanmış vaziyette bir müddet durdu. Sonra elini o kitaptan kaldırmadan kısık bir sesle konuşmaya başladı.

- 'Paşa, Paşa! Şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin. Bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir. (Masa üzerindeki kitap bir tarih kitabıdır.) Tarihe geçmiştir. Bunları unutun. Asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden önemli olabilir. Paşa Paşa ! Devleti kurtarabilirsin."

Mustafa Kemal Paşa saygıyla cevap verdi:

-Hakkımdaki teveccüh ve itimada arz-ı teşekkür ederim. Elimden gelen hizmette kusur etmeyeceğime emniyet buyurunuz. Merak buyurmayın efendim. Nokta-i nazar-ı şahanenizi anladım. İrade-i seniyez olursa hemen hareket edeceğim ve bana emir buyurduklarımızı bir an unutmayacağım.

-Muvaffak Ol

Odadakiler hep bir ağızdan:

-Amin... (**)

Saraydan, kimselere görünmemeye özen göstererek çıkarken Mustafa Kemal'e üzerinde Padişahın

isminin baş harfleri bulunan bir saat hediye edildi. Mustafa Kemal, daha sonra Şişli'deki evine gitti. Annesi Zübeyde Hanım ve kız kardeşi Makbule ile sarılıp vedalaşarak aynı günün gecesinde Bandırma adlı vapurla ve arkadaşlarıyla yola çıktı.

Devam edecek.

RESİMLER

- 1- Yüzbaşı Bennett
- 2- Mustafa Kemal'e verilen İngiliz Vizesi
- 3- Enver Paşa'nın, Mustafa Kemal'in Samsun'a gönderilmemesi için Saraya yazdığı mektup.
- 4- Atatürk'ü Samsun'a götüren Bandırma vapuru.

(*) İngiliz istihbarat Subayı Bennett'in aslında Teşkilat-ı mahsusa adına çalışan biri olduğu iddiaları var ise de bu tamamen uçuk, absürt bir iddiadır ve buna dair en ufak bir delil yoktur.

(**) Mustafa Kemal ile Sultan Vahdettin arasında cereyan eden görüşme (veya görüşmeler) ile ilgili senaryolardan biri ve en bilineni yukarıda yazdığım senaryodur ki bunu bizzat Atatürk anlatmıştır. Ancak başka senaryolar da vardır bu konuyla ilgili olarak.

Bunlardan biri o gün o konuşma esnasında Padişahın yanında bulunan Hüseyin Avni Paşaya aittir. Ona göre de şöyle bir sahne yaşanmış:

..Zat-ı Şahane elbise-i askeriyeleri labis olduğu halde(Üzerinde asker kıyafeti olduğu halde) ayakta bulunuyorlar. Önlerinde masanın üzerinde dahi Kelam-ı Kadim duruyordu.

Sadrazam Paşa ve ben padişahın iki tarafında bir adım gerisinde idik. Mustafa Kemal paşa tavr-ı askeriyesine dini bir eda dahi vererek ilerledi ve sağ elini Kelam-ı kadim'in üzerine koyarak şu yemini eyledi: (O yemini günümüz Türkçesiyle yazıyorum.

"Bakanlar Kurulu'nca düzenlenip Padişah'ın iradesine sunulan yirmi bir maddelik özel talimatta bana verilen yetkiler doğrultusunda padişahımızın Anadolu illerindeki bütün mülki ve askeri memurlar üzerinde icrasına görevlendirildiğim denetleme ve soruşturmaları, Halife hazretlerinin yüksek rızası çerçevesinde iftihar kaynağım ve kölece övüncüm olan tam bir sadakatla elimden geldiği kadar yapacağıma vallahi billahi."

Bir başka senaryo da 1927-1938 yılları arasında Atatürk'e hizmet etmiş olan Cemal Granada'ya aittir. O da şöyle diyor?

... Atatürk'le Ruşen Eşref Üneydin arasında bir konuşma başladı.(Bu olay tabii ki Kurtuluş Savaşından sonraki yıllara aittir anlatıma göre) Can kulağıyla dinlediğim konuşma, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'na başlayışının hikayesiydi.

Atatürk, son Padişah Vahdettin tarafından Saraya çağırılmıştı. Kabul sırasında Vahidettin ilk olarak ona şu soruyu sormuştu:

- Şu gördüğünüz düşman gemilerini buradan nasıl çıkarabilirsiniz?
- O gördüğünüz zırhlılar karada yürümez.
- Peki bu işi nasıl yapabilirsiniz?
- Emredersiniz.
- Ne yaparsanız yapın, fakat bunları buradan kovun.

Ve kendisine şu görevi veriyor:

- Yanınıza çalışabileceğiniz maiyetinizi alınız. Samsun'a hareket ediniz. Yarın Bandırma vapuru hareketinize hazırdır. Şark vilayetleri askeri müfettişi olarak yola çıkın. Allah yardımcınız olsun.

(Bir tarihinin asla nazar-ı dikkate alacağı bir şey değil. Zira konuşmada Atatürk'e 9. Ordu Müfettişliği görevi sanki 16 Mayıs 1919 da Samsun'a gideceği gün verilmiş gibi anlatılmış. Öyle değil tabii ki.)

Padişah, Atatürk'ün elini sıkıyor. O da Saraydan ayrılıyor...

Dördüncü senaryo ise şöyle:

Erzurum Kongresine Mustafa Kemal ile birlikte giden Sivas vilayeti delegelerinden (Sivas Merkez Sancağı Delegatesi) Fazlullah Hoca, Mustafa Kemal Atatürk'ün kendisine şunları dediğini aktarıyor: "...Cuma tatilinden bilistifade arkadaşım Ziya Bey'le Gazi Paşa'yı (M. Kemal'i) ziyarete gittik. Bize İstanbul'un Müttefik Devletler'in işgal-i askerisi altında bulunduğunu ve Padişah'ın adeta esir olduğunu ve onlar orada buldukça; idaresi nafız (geçerli) olmadığından, buna nihayet vermek üzere kendisini gizlice davet ederek, bu hizmeti ifa etmek için Anadolu'ya gönderdiğini ve iki ellerini açarak: 'Aman oğlum! Milletimin yüksek sesini işitmeliyim.' dediğini yana yakıla anlattı. Harbiye Nezareti'nden aldığı şifre ve telgrafları okuyarak bütün askeri kumandanlar kendisiyle hemefkar ve müttefik olduğundan yalnız Kuva-yı Milliye'nin birleştirilmesi mevzuundan ve saireden bahsetmişti."

Evet, değişik ve farklı hikayeler var bu konuda ancak tarih, O dedi, bu anlattılarla değil belgelerle yazılıyor.